

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 193/2014-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť E. H., správcu konkurznej podstaty úpadcu Európskej zdravotnej poisťovne, a. s. v likvidácii, Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Marián Masarik, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžso/27/2012 z 26. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. H., správcu konkurznej podstaty úpadcu Európskej zdravotnej poisťovne, a. s. v likvidácii, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2013 doručená sťažnosť E. H., správcu konkurznej podstaty úpadcu Európskej zdravotnej poisťovne, a. s. v likvidácii, Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžso/27/2012 z 26. júna 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je správcom konkurznej podstaty Európskej zdravotnej poisťovne, a. s. v likvidácii (ďalej len „EZP“), na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6 K/34/2008 z 22. októbra 2008, ktorým bol vyhlásený konkurz na majetok EZP ako dlžníka v úpadku. V rámci výkonu pôsobnosti správcu konkurznej podstaty vykonal sťažovateľ ročné zúčtovanie poisťného plateného štátom za rok 2007 s výsledkom nedoplatku na poisťnom vo výške 1 512 051,02 € (45 552 049 Sk). V dôsledku skutočnosti, že Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) predmetnú pohľadávku neuhradilo do konkurznej podstaty EZP ako úpadcu, podal sťažovateľ Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočke Bratislava návrh na vydanie platobného výmeru proti ministerstvu ako platiteľovi poisťného. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Bratislava rozhodol svojím rozhodnutím č. PV 101/06437/2009 z 5. januára 2010 v spojení s rozhodnutím Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Želova 2, Bratislava, č. PV 101/06437/2009/R z 22. apríla 2010 tak, že konanie vo veci návrhu sťažovateľa na vydanie platobného výmeru nedoplatku na poisťnom zastavil. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 4 S 222/2010 z 30. marca 2012 rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Želova 2, Bratislava, č. PV-101/06437/2009/R z 22. apríla 2010 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 9 Sžso/27/2012 z 26. júna 2013 tak, že zmenil rozsudok

krajského súdu sp. zn. 4 S 222/2010 z 30. marca 2012 a žalobu sťažovateľa zamietol. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3. *Sťažovateľ v podstatnom zastáva názor, z ktorého vyplýva, že „EZP vykonávala v roku 2007 verejné zdravotné poistenie na základe platného povolenia na vykonávanie tejto činnosti (v súlade so zákonom č. 581/2004 Z. z.). Za vykonávanie verejného zdravotného poistenia pre poistencov štátu spoločnosti EZP voči štátu vznikla pohľadávka na poistné. Navrhovateľ vykonal ročné zúčtovanie poistného plateného štátom za rok 2007. Štát mal zo zisteného ročného zúčtovania poistného zaplatiť EZP na poistnom 15 611 215,73 €, avšak preddavky na poistné zaplatil len vo výške 14 099 164,71 € a vzniknutý rozdiel vo výške 1 512 051,02 € neuhradil.*

Suma vo výške 1 512 051,02 € predstavuje pohľadávku proti štátu z vykonávania verejného zdravotného poistenia zdravotnou poisťovňou EZP v roku 2007, a preto má byť zaplatená do konkurznej podstaty a následne bude v rámci rozvrhu použitá na úhradu pohľadávok veriteľov EZP.

Predmetná pohľadávka, ktorá vznikla z vykonávania verejného zdravotného poistenia EZP, preto podlieha konkurzu a Navrhovateľ ako správca konkurznej podstaty je povinný postupovať v zmysle ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 44 ods. 1, ods. 3 a § 47 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z.).

Peňažné prostriedky získané činnosťou EZP, vrátane peňažných prostriedkov získaných z platieb poistného, sú súčasťou konkurznej podstaty úpadcu EZP. Zrušením zdravotnej poisťovne resp. zánikom povolenia zdravotnej poisťovne na vykonávanie verejného zdravotného poistenia, nezanikajú pohľadávky zdravotnej poisťovne vzniknuté z vykonávania verejného zdravotného poistenia. Pohľadávky naďalej existujú a sú vymáhateľné.“

4. Na základe v sťažnosti bližšie uvádzaných skutočností sťažovateľ „žiada, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol nasledovne:

1. *Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžso/27/2012 z 26. júna 2013 bolo porušené základné právo sťažovateľa E. H., správcu konkurznej*

podstaty úpadcu Európska zdravotná poisťovňa, a. s. v likvidácii... na súdnu ochranu podľa čl. 46. ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, ods. 2 a ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a právo podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžso/27/2012 z 26. júna 2013 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi E. H., správcovi konkurznej podstaty úpadcu Európska zdravotná poisťovňa, a.s. v likvidácii... trovy konania vo výške 331,13 €...“.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

8. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 4 ústavy, základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžo/27/2012 z 26. júna 2013. Najvyšší súd označeným rozhodnutím zmenil rozsudok krajského súdu č. k. 4 S/222/2010-88 z 30. marca 2012 tak, že žalobný návrh sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ vo svojej argumentácii brojí predovšetkým proti právnemu názoru tak správnych orgánov, ako aj súdov, ktoré dospeli k záveru, že „... pohľadávka (nedoplatok na poistnom voči štátu) úpadcu EZP vo výške 1 512 051,02 € za obdobie roka 2007 nevznikla a nemohla vzniknúť (keďže príjmy zdravotnej poisťovne z verejného zdravotného poistenia nie sú majetkom zdravotnej

poisťovne a nepodliehajú konkurzu na majetok úpadcu vychádzajúc z koncepcie zdravotných poisťovní ako verejných subjektov a prostriedkov poisťného ako verejných prostriedkov), a správca konkurznej podstaty nemá aktívnu legitimáciu v takomto správnom konaní.

Taktiež... správca konkurznej podstaty úpadcu EZP nebol oprávnený vykonať samotné ročné zúčtovanie poisťného plateného štátom namiesto úpadcu EZP, keďže nemôže vykonávať verejné zdravotné poistenie.“.

9. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 20 ods. 2 ústavy zákon ustanoví, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce alebo určených právnických osôb. Zákon tiež môže ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

12. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

13. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Ústavný súd napokon poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

14. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

15. Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 9 Sžso/27/2012 z 26. júna 2013 dospel k týmto právnym záverom:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c O. s. p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného je potrebné vyhovieť.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 2 O. s. p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konat' malo.

Z ustanovenia § 250 ods.2 O. s. p. vyplýva, že ak preskúmaným rozhodnutím žalovaný v správnom konaní rozhodol o návrhu žalobcu, je žalobca oprávnený (aktívne legitimovaný) na podanie žaloby proti takému rozhodnutiu. Námietku žalovaného, že na podanie žaloby o preskúmanie jeho rozhodnutia žalobca nie je aktívne legitimovaný, preto odvolací súd ako nedôvodnú nezohľadnil.

Sporným medzi účastníkmi bolo, či žalobca ako správca konkurznej podstaty úpadcu Európska zdravotná poisťovňa, a. s. v likvidácii, je aktívne legitimovaný na vykonanie ročného zúčtovania za úpadcu a následne na podanie návrhu o vydanie platobného výmeru zo strany žalovaného.

Žalobca svoju aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru odvodzoval zo znenia § 47 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

Na základe uvedeného bolo potom nevyhnutné vysporiadať sa s otázkou, či poisťné a pohľadávky na poisťnom sú majetkom patriacim do konkurznej podstaty úpadcu.

Podľa § 11 ods. 9 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení štát je platiteľom poisťného za osobu uvedenú v odseku 8 písm. a) až i), k), p) a q), ak

a) je len zamestnancom, ak v období, v ktorom sa považuje za osobu podľa odseku 8 písm. a) až i), k), p) a q), jej vymeriavací základ podľa § 13 ods. 1 až 5 nepresahuje 1/2 úhrnu minimálnych miezd,

b/ je len samostatne zárobkovo činnou osobou, ak v období, v ktorom sa považuje za osobu podľa odseku 8 písm. a) až i), k), p) a q), jej pomerná časť vymeriavacieho základu podľa § 13 ods. 6 nepresahuje 1/2 úhrnu minimálnych miezd,

c/ nie je zamestnancom ani samostatne zárobkovo činnou osobou, ak v období, v ktorom sa považuje za osobu podľa odseku 8 písm. a) až i), k), p) a q), jej príjem, ktorý podlieha dani z príjmov okrem vyňatých príjmov, nepresahuje 1/2 úhrnu minimálnych miezd, alebo

d/ aj dochádza v rozhodujúcom období postupne alebo súčasne k súbehu skutočností podľa písmen a) až c), ak v období, v ktorom sa považuje za osobu podľa odseku 8 písm. a) až i), k), p) a q), úhrn jej vymeriavacích základov podľa písmen a) a b) a príjmu podľa písmena c) nepresahuje 1/2 úhrnu minimálnych miezd.

Zdravotná poisťovňa vykonáva verejné zdravotné poistenie (§ 2 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Podľa § 2 písm. a) vety pred bodkočiarkou zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) na účely tohto zákona sa rozumejú verejnými prostriedkami finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy.

Subjektmi verejnej správy sú právnické osoby zapísané v registri organizácií Štatistickým úradom Slovenskej republiky a zaradené vo verejnej správe a to okrem iného vo fondoch zdravotného poistenia, v ktorých sa vykazujú zdravotné poisťovne a vzťahuje sa na ne zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy (§ 3 ods. 1 písm. c), ods. 2 a 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Právnické osoby, ktorým sa poskytujú verejné prostriedky, zodpovedajú za hospodárenie s nimi, sú povinné pri ich používaní zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia (§ 19 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Podľa § 19 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy verejné prostriedky možno použiť na účely, ktoré sú v súlade s osobitnými predpismi.

Poistné nie je majetkom zdravotnej poisťovne; je určené na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti.

Z ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy vyplýva, že verejné prostriedky sú peňažnými prostriedkami štátu, a preto vykonávanie verejného zdravotného poistenia je činnosť vo verejnom záujme, pri ktorej sa hospodári s verejnými prostriedkami; tieto prostriedky sú majetkom štátu, len ich správa bola zákonom zverená inému subjektu - zdravotnej poisťovni.

Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle priznať vlastnícke právo finančných prostriedkov získaných z poistného zdravotnej poisťovni, nebola by použitá v § 19 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy formulácia „zodpovedajú za hospodárenie s verejnými prostriedkami“ ale formulácia, „pri ktorej sa hospodári ako s verejnými prostriedkami“.

Zdravotná poisťovňa je z tohto dôvodu povinne klientom Štátnej pokladnice podľa § 2a ods. 1 písm. e) zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Štátnej pokladnici“), platitelia poistného - v danom prípade štát, zo zákona uhrádzajú preddavky na poistné na účet zdravotnej poisťovne vedený v štátnej pokladnici (§ 16 ods. 1 zákona o zdravotnom

poistení). Z dôvodu, že ide o verejné prostriedky, bola im priznaná zákonná ochrana pred exekúciou odpísaním z účtu (§ 12 ods. 7 zákona o Štátnej pokladnici).

Na skutočnosti, že poistné, resp. pohľadávka na poistnom je majetkom štátu, nič nemení úprava, podľa ktorej v prípade kladného výsledku hospodárenia, za splnenia zákonom stanovených podmienok, môže byť časť týchto prostriedkov pretransformovaná do vlastníctva zdravotnej poisťovne v podobe zisku.

Prostriedky z poistného na verejné zdravotné poistenia sú verejné prostriedky v majetku štátu, a preto nemôžu patriť do konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne. Z toho potom vyplýva, že správca konkurznej podstaty nie je oprávnenou osobou v zmysle § 47 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii iniciovať konanie, týkajúce sa poistného, a teda aj vymáhať pohľadávky na poistnom, lebo nejde o majetok patriaci do konkurznej podstaty, teda nejde o majetok úpadcu.

Ak výsledkom správneho konania bolo rozhodnutie, ktorým bolo konanie o návrhu žalobcu na vydanie platobného výmeru vo veci nedoplatku z ročného zúčtovania poistného zastavené, správne orgány postupovali v súlade so zákonom. Žalobca ako správca konkurznej podstaty nemôže byť účastníkom správneho konania o návrhu na vydanie platobného výmeru vo veciach pohľadávok na poistnom, lebo ide o majetok štátu, a nie o majetok úpadcu.

Hoci už na základe uvedeného je potrebné konštatovať správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, pre úplnosť je potrebné uviesť, že v zmysle § 18 ods. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotných poisťovniach“) úrad vykonáva dohľad nad verejným zdravotným poistením tým, že vydáva platobné výmery vo veciach uplatnených zdravotnou poisťovňou, ak ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedených preddavkov na poistné alebo neodvedeného nedoplatku na poistnom podľa osobitného predpisu, úroky z omeškania a pohľadávky vyplývajúce z nezaplatenej úhrady za neodkladnú zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu.

Z citovaného ustanovenia zákona o zdravotných poisťovniach vyplýva, že uplatniť na úrade pohľadávku na poistnom môže len zdravotná poisťovňa, pričom definíciu zdravotnej poisťovne obsahuje ustanovenie § 2 ods. 1 zákona o zdravotných poisťovniach.

Zdravotná poisťovňa podľa uvedeného ustanovenia je akciová spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky založená na účely vykonávania verejného zdravotného poistenia na základe povolenia na vykonávanie verejného zdravotného poistenia.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že zrušením EZP došlo zo zákona (§ 40 ods. 1 písm. c/ zákona o zdravotných poisťovniach) k zániku platnosti povolenia na vykonávanie verejného zdravotného poistenia. Odo dňa zrušenia uvedenej zdravotnej poisťovne, t. j. od 2. mája 2008, EZP už nemohla vykonávať verejné zdravotné poistenie priznané zdravotnej poisťovni zákonom (§ 6 zákona o zdravotných poisťovniach), medzi činnosti ktoré patrí, okrem iného, i prijímanie poistného na verejné zdravotné poistenie, prerozdeľovanie poistného a uplatňovanie na úrade nároku na poistné. Iná osoba ako zdravotná poisťovňa nesmie vykonávať verejné zdravotné poistenie (§ 2 ods. 4 zákona o zdravotných poisťovniach). Z uvedeného vyplýva, že správca konkurznej podstaty nemôže prijímať poistné, príp. uplatňovať na úrade nárok na poistné, lebo okrem toho, že ide o verejné financie v majetku štátu, nemôže vykonávať verejné zdravotné poistenie. Uvedené finančné prostriedky, s ktorými zdravotné poisťovne hospodária, by v prípade ich zahrnutia do konkurznej podstaty, nezostali v systéme zdravotného poistenia a neboli by použité na účel viazaný v zákone o zdravotných poisťovniach.

Ročné zúčtovanie poistného plateného štátom za predchádzajúci kalendárny rok mohla v zmysle § 19 ods. 16 zákona o zdravotnom poistení vykonať len zdravotná poisťovňa. Ide o činnosť v rámci vykonávania verejného zdravotného poistenia, lebo štát preniesol na zdravotnú poisťovňu povinnosť vykonať ročné zúčtovanie poistného plateného štátom. Za rok 2007 sa ho EZP v konkurze nemohla zúčastniť, lebo momentom zániku platnosti povolenia na vykonávanie verejného zdravotného poistenia EZP vypadla zo systému verejného zdravotného poistenia. Ak prostriedky z poistného sú verejnými prostriedkami v majetku štátu, tak vymáhanie nedoplatku na poistnom je hospodárením s verejnými prostriedkami, ktoré bolo zverené len zdravotnej poisťovni. Ročné zúčtovanie poistného plateného štátom, ktoré vykonal správca konkurznej podstaty úpadcu EZP, preto nemalo žiadny význam.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím je v súlade so zákonom, a preto napadnutý

rozsudok Krajského súdu v Bratislave pre nesprávne právne posúdenie veci zmenil (§ 220 O. s. p.) a žalobu ako nedôvodnú zamietol.»

16. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Najvyšší súd vo svojom rozsudku sp. zn. 9 Sžso/27/2012 z 26. júna 2013 právne vyčerpávajúcim a ústavne súladným spôsobom zdôvodnil, prečo a na základe akých právnych úvah sa nestotožnil so sťažovateľom predstretou argumentáciou, a svoje závery podoprel o konkrétne zákonné ustanovenia príslušných právnych predpisov, a to predovšetkým zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V súvislosti s procesnou aktivitou sťažovateľa, ktorý v konaní pred každou súdnou inštanciou ponúka vlastné zhodnotenie vykonaných dôkazov a dožaduje sa iného posúdenia celej veci, ústavný súd konštatuje, že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa.

17. V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný

súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Ústavný súd teda konštatuje, že nie je možné považovať právne závery najvyššieho súdu vyslovené v jeho rozsudku sp. zn. 9 Sžso/27/2012 z 26. júna 2013 za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, v dôsledku čoho nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. V súvislosti s už citovanými závermi ústavný súd poukazuje aj na stanovisko najvyššieho súdu, ktoré si vyžiadal a bolo mu doručené 3. februára 2014, z ktorého vyplýva, že *„Európska zdravotná poisťovňa, a. s. bola zrušená rozhodnutím jej jediného akcionára dňom 22. mája 2008. Týmto dňom v súlade s § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach v znení účinnom do 31. 05. 2009 zaniklo jej povolenie na vykonávanie verejného zdravotného poistenia, teda prestala byť zdravotnou poisťovňou v zmysle uvedeného zákona (§ 2 ods. 1). V čase vyhlásenia konkurzu, t. j. k 28. 10. 2008 už EZP nebola zdravotnou poisťovňou.*

Iba zdravotná poisťovňa mohla podať ročné zúčtovanie, a to v lehote podľa § 11 zákona č. 511/2004 Z. z.; konkurzný správca preto nie je oprávnený podať ročné zúčtovanie v mene úpadcu.

Najvyšší súd poukazuje aj na jednotnosť rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, vyplývajúcou z rozsudkov najvyššieho súdu sp. zn. 7 So/20/2012 a sp. zn. 7 So/40/2012, ktorých rovnopisy súčasne pripája.“

19. Keďže v danom prípade nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. právom na spravodlivé súdne konanie, porušenie

ktorých namietal, a napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

20. Z rovnakého dôvodu ústavný súd odmietol aj sťažnosť sťažovateľa týkajúcu sa porušenia jeho základného práva vlastníť majetok, resp. práva na ochranu majetku, ako aj základného práva podnikat', pretože v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu absencia porušenia princípov spravodlivého súdneho konania vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľov hmotnoprávneho charakteru, medzi ktoré patria aj sťažovateľom označené práva, ktorých porušenie namieta (obdobne napr. III. ÚS 27/08, III. ÚS 376/08, III. ÚS 224/09, II. ÚS 203/2010, III. ÚS 96/2011 a iné).

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa (zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania) v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2014